

**Försäkringsvillkor för
AMF Avtalspension SAF-LO
Traditionell försäkring
Gäller försäkringsavtal tecknade från och med 2009-01-01
Utgivna 2010-05-01**

1. Allmänt om Avtalspension SAF- LO

Avtalspension SAF-LO är en av Svenskt Näringsliv och LO kollektivavtalad personförsäkring. Avtalspension SAF-LO är en tjänstepensionsförsäkring, d v s det är arbetsgivaren som är försäkringstagare och som betalar hela premien och det är en anställd som är försäkrad. Försäkringen kan tecknas för anställd som har fyllt 25 år.

Försäkringen är en premiebestämd försäkring. Arbetsgivaren betalar en enligt kollektivavtalet eller på annat sätt bestämd premie. Garanterat pensionsbelopp bestäms utifrån den premie arbetsgivaren betalat.

2. Försäkringsavtalet

För Avtalspension SAF-LO gäller de mellan Svenskt Näringsliv och LO överenskomna "Bestämmelser för Avtalspension SAF-LO" och "Gemensamma försäkringsvillkor för AFA-försäkringarna och Avtalspension SAF-LO" samt dessa försäkringsvillkor, som godkänts av Svenskt Näringsliv och LO.

För försäkringen gäller också försäkringsavtalslagen (2005:104), i den mån något annat inte följer av bestämmelser som överenskommits i kollektivavtal mellan Svenskt Näringsliv och LO. Vidare gäller försäkringsrörelselagen (1982:728) och svensk lag i övrigt.

3. Försäkringsgivare

AMF Pensionsförsäkring AB (AMF), org nr 502033-2259, är försäkringsgivare. AMF står under Finansinspektionens tillsyn och är ett icke vinstutdelande aktiebolag som ägs av Svenskt Näringsliv och LO gemensamt. AMF har sitt säte i Stockholm.

4. Försäkringstagare

Arbetsgivare som tecknar Avtalspension SAF-LO är försäkringstagare. I vissa avseenden är istället den försäkrade att anse som försäkringstagare. Se punkt 5.

5. Försäkrad

Försäkrad är den på vars liv försäkringen gäller. Avtalspension SAF-LO tecknas av försäkringstagaren med en anställd som försäkrad.

Den anställde anses som försäkringstagare i följande fall:

- i fråga om rätten till försäkringsersättning (ålderspension)
- vid tillämpning av reglerna om förfogande över försäkringen, bl a rätten att göra och ändra förmånstagarförordnande för efterlevandepension
- vid tillämpning av reglerna i förhållandet till borgenärer
- i fråga om rätten till flytt av försäkringens värde

6. Ingående av försäkringsavtal

Arbetsgivare som önskar teckna Avtalspension SAF-LO för viss anställd gör detta genom Fora AB, nedan kallat Fora. Fora tillser att de anställda som omfattas av arbetsgivarens

anmälan ges möjlighet till att elektroniskt eller via valblanket för ålderspensionen välja försäkringsgivare, förvaltningsform samt om återbetalningsskydd ska gälla för försäkringen.

Fora meddelar därefter AMF vilka anställda som ska omfattas av Avtalspension SAF-LO hos AMF med fördelning på val av traditionell försäkring eller fondförsäkring. Fora meddelar också vilka anställda som valt återbetalningsskydd.

Försäkringsavtalet anses ingånget när AMF fått besked från Fora om att en anställd valt AMF eller att en anställd inte gjort något aktivt val och därför ska omfattas av Avtalspension SAF-LO traditionell försäkring hos AMF.

7. Tiden för AMFs ansvar

Försäkringstiden i Avtalspension SAF-LO löper från den dag AMFs ansvar inträder och till dess försäkringen är slututbetald.

AMFs ansvar för försäkringen inträder när AMF har fått uppgift från Fora om att en anställd ska omfattas av Avtalspension SAF-LO hos AMF.

AMFs ansvar för försäkringen upphör på försäkringens sista dag, d v s när försäkringen är slututbetald, om inget annat framgår av punkt 25 nedan.

8. Premie och premiebetalning

Premiebeloppet bestäms av och betalas av försäkringstagaren i enlighet med kollektivavtalet. Premiebeloppet beräknas i procent av den anställdes pensionsmedförande lön. Arbetsgivaren kan dock betala ytterligare premier för en anställd.

I de fall den försäkrade valt familjeskydd minskas ålderspensionspremien med kostnaden för sådant skydd. Familjeskydd tecknas i förekommande fall hos AFA Livförsäkringsaktiebolag.

Arbetsgivaren betalar, enligt de gemensamma försäkringsvillkoren för AFA-försäkringarna och Avtalspension SAF-LO, preliminär årspremie till Fora. Slutlig premie fastställs vid slutet av varje kalenderår. När slutlig premie har inbetalats av arbetsgivaren till Fora, överför Fora det belopp till AMF som är hänförligt till sådan anställd som ska försäkras hos AMF, med avdrag för Foras administrationskostnader. Vid eventuellt krav på återbetalning av premier gör AMF återbetalning till Fora.

9. Avgifter och skatter

För att täcka AMFs administrationskostnader tas avgifter ut löpande från försäkringen. Avgifter tas ut från och med den tidpunkt då första premien för försäkringen inkommit till AMF och fram till den tidpunkt då försäkringen är slututbetald. Avgifterna kan när som helst ändras, dock endast i enlighet med det förmedlingsavtal som AMF träffat med Fora, och påverkar då utvecklingen av försäkringens värde. De avgifter som tagits ut under året redovisas i den information som årligen skickas till den försäkrade – se punkt 12.3. AMF är även skyldigt att i viss omfattning innehålla skatt. AMFs avgifts- och skatteuttag framgår av vid var tid gällande avgiftsbilaga.

10. Försäkringens omfattning

10.1 Allmänt

Avtalspension SAF-LO hos AMF omfattar ålderspension med eller utan återbetalningsskydd. Återbetalningsskydd innebär att försäkringskapitalet, vid den försäkrades dödsfall, utbetalas till förmånstagare som en månatlig efterlevandepension. Den försäkrade väljer

vid försäkringens tecknande om den ska omfattas av återbetalningsskydd eller inte. Saknas återbetalningsskydd vid den försäkrades dödsfall tillfaller försäkringens värde AMF som riskkompensation. Försäkring utan återbetalningsskydd erhåller riskkompensation som baseras på AMFs antaganden om dödlighet.

Premiefrielseförsäkring som gäller vid försäkrads sjukdom och föräldraledighet kan tecknas hos AFA Sjukförsäkring AB.

10.2 Ålderspension

10.2.1 Månadsbelopp

10.2.1.1 Garanterat pensionsbelopp

Varje inbetald premie ger upphov till ett garanterat pensionsbelopp. Beloppet beräknas i kronor per månad från det att den försäkrade uppnår åldern 65 år (pensionsåldern) och för utbetalning livet ut. Pensionsbeloppet beräknas utifrån, för denna produkt gällande, aktuella antaganden om ränta, livslängd/dödlighet, skatt och kostnader som AMF tillämpar för beräkning av garanterade pensionsbelopp vid den tidpunkt respektive premie inbetalas. Beloppets storlek beror även på den försäkrades ålder samt om denne valt återbetalningsskydd eller inte. AMFs antaganden ses regelbundet över och kan erhållas efter förfrågan.

Även inflyttat kapital ger upphov till ett garanterat pensionsbelopp, enligt regler i punkt 16. Dessutom sker beräkning av garanterat pensionsbelopp för kapital som har överförts till en traditionell försäkring genom en successiv överföring eller engångsöverföring från en fondförsäkring i enlighet med försäkringsvillkoren för Avtalspension SAF-LO fondförsäkring.

Om den försäkrade senare väljer att ändra utbetalningstid enligt punkt 13.1.2, göra ett förtida eller uppskjutet uttag enligt punkt 13.1.1 eller välja till/välja bort återbetalningsskydd sker en omräkning av garanterade pensionsbelopp. En omräkning av garanterat pensionsbelopp sker även vid utbetalning av efterlevandepension, om dödsfallet inträffat före utbetalning av ålderspension har påbörjats, se punkt 13.2.1.

10.2.1.2 Tilläggsbelopp

Förutom garanterade pensionsbelopp utbetalas även ett tilläggsbelopp om förräntningen på pensionskapitalet varit gynnsamt. Tilläggsbeloppet är ej garanterat utan kan både öka och minska i värde under utbetalningstiden. Se vidare punkt 18.

10.2.2 Försäkringskapital

Försäkringskapitalet motsvaras av det högsta av följande två värden:

- 1) Pensionskapitalet, se vidare nedan.
- 2) Värdet av garanterade pensionsbelopp, se vidare nedan.

10.2.2.1 Pensionskapital

Inbetald premie placeras i en specifik placeringsportfölj under försäkringstiden fram till utbetalning påbörjas. Då utbetalning ska påbörjas överförs pensionskapitalet till en placeringsportfölj med lägre placeringsrisk – den s k utbetalningsportföljen.

Pensionskapitalet motsvaras vid varje tidpunkt av inbetalade premier och/eller inflyttat pensionskapital minskat med vid varje tidpunkt gällande avgifter, skatter och pensionsutbetalningar och justerat med avkastning baserad på utvecklingen i den vid varje tidpunkt gällande placeringsportföljen enligt punkt 18. Vidare ökas pensionskapitalet av eventuellt erhållen riskkompensation enligt AMFs vid varje tidpunkt gällande antaganden om dödlighet.

10.2.2.2 Värdet av garanterade pensionsbelopp

Värdet av garanterade pensionsbelopp avser vid varje tidpunkt AMFs aktuella värdering av sitt åtagande avseende utbetalning av garanterade belopp till den försäkrade. Den aktuella värderingen baseras i sin tur på AMFs antaganden avseende försäkringstekniska avsättningar, som regelbundet ses över. Dessa antaganden kan erhållas efter förfrågan.

10.3 Återbetalningsskydd

Återbetalningsskyddet omfattar som huvudregel hela pensionskapitalet, inklusive värdet av premier intjänade fr o m 1996. Detta gäller oavsett vilken försäkringsgivare som förvaltar premierna. Även om återbetalningsskydd inte valts vid ansökningstillfället kan den försäkrade senare ansöka om ändring av försäkringen till att omfatta återbetalningsskydd, dock inte när utbetalning påbörjats.

AMF förbehåller sig rätten att utföra en hälsoprövning av den försäkrade för att bedöma om återbetalningsskydd ska beviljas avseende hela pensionskapitalet eller endast för framtida premier. Hälsoprövningen utförs av Fora för AMFs räkning. Hälsoprövningen innebär att den försäkrade har att svara på frågor om sitt hälsotillstånd. Återbetalningsskydd beviljas för hela pensionskapitalet om AMFs riskbedömningsregler tillåter detta.

Försäkrad som vid hälsoprövningen befunnits lida av allvarlig sjukdom erbjuds möjlighet att få en försäkring med återbetalningsskydd avseende premier som tjänas in fr o m året efter valet av återbetalningsskydd.

En försäkrad som inte har återbetalningsskydd och som ingår äktenskap eller registrerat partnerskap, blir sambo eller får barn, kan inom ett år från sådan händelse välja till återbetalningsskydd för hela pensionskapitalet utan hälsoprövning.

Försäkrad som valt ålderspension med återbetalningsskydd kan när som helst välja bort återbetalningsskyddet så att försäkringen endast omfattar ålderspension. Detta ska göras skriftligen till Fora.

Ansökan om ändring av försäkringen till att omfatta återbetalningsskydd ska göras skriftligen till Fora. Återbetalningsskyddet träder i kraft, i förekommande fall efter hälsoprövning, dagen efter den dag då den försäkrade ansökte om ändringen.

Försäkrad som valt ålderspension med återbetalningsskydd behåller skyddet även när utbetalningarna av ålderspensionen påbörjats. Återbetalningsskyddet gäller som längst under 240 månader, d v s i 20 år, från och med den månad ålderspensionen började utbetalas.

10.4 Försäkringens upphörande

Försäkringen upphör när försäkringen är slututbetald, eller vid den tidigare tidpunkt som framgår av punkt 25 nedan.

11. Pensionsålder och utbetalningstid

Den försäkrade uppnår pensionsåldern vid ingången av den kalendermånad under vilken denne fyller 65 år. Ålderspensionen betalas ut från och med den månad under vilken den anställde uppnår pensionsåldern eller från en annan tidpunkt som den anställde begär, dock tidigast från månaden efter 55 års ålder. Utbetalning pågår längst t o m den månad då den försäkrade avlider. Om återbetalningsskydd se nedan under punkt 13.2.

12. Information från AMF

12.1 Information innan försäkring meddelas

AMF lämnar information innan försäkring meddelas, förköpsinformation, på förfrågan. Fora ansvarar i övrigt för information till arbetsgivare och anställda om arbetsgivares skyldighet att teckna Avtalspension SAF-LO och för information om kostnaderna för försäkringen och dess omfattning.

12.2 Information när avtal har träffats

Snarast efter det att AMF mottagit uppgift från Fora om att viss anställd omfattas av Avtalspension SAF-LO hos AMF tillställer AMF den försäkrade en skriftlig bekräftelse på avtalet i form av ett försäkringsbesked samt fullständiga försäkringsvillkor.

12.3 Information under försäkringstiden

Årligen under försäkringstiden informerar AMF/Fora den försäkrade i skälig omfattning om sådana förhållanden rörande försäkringen som det är av betydelse för denne att känna till. AMF/Fora tillställer årligen den försäkrade bl a information om försäkringens garanterade belopp uttryckt som ett pensionsbelopp i kronor per månad, information om årets uttag av skatter och avgifter samt uppgift om fördelad men ej garanterat överskott.

Under utbetalningstiden informerar AMF den försäkrade om storleken på kommande utbetalningar under året.

12.4 Information om villkorsändring

Om försäkringen ändras får den försäkrade som huvudregel information om ändringen senast en månad innan ändringen träder ikraft. Se punkt 15 för vad som betraktas som en ändring av försäkringen och vilka ändringar AMF kan komma att göra.

12.5 Kontrolluppgift

AMF lämnar i förekommande fall, p g a skyldighet i lag, kontrolluppgift till skatteverket. Avseende pensionsutbetalningar och flytt av försäkringens värde lämnas även kontrolluppgift till den försäkrade.

12.6 Information vid försäkringsfall

12.6.1 Information inför uppnådd pensionsålder

När avtalad pensionsålder närmar sig får den försäkrade information om:

- tidpunkten för påbörjad pensionsutbetalning och utbetalningstidens längd
- garanterat pensionsbelopp och beräknat tilläggsbelopp
- möjlighet att skjuta upp utbetalningarna och att ändra utbetalningstidens längd
- utbetalningssätt och tillfälle att anmäla till vilket bankkonto utbetalning ska ske

12.6.2 Information vid dödsfall

Om AMF/Fora får kännedom om ett försäkringsfall som utgörs av den försäkrades död underrättas dödsboet om försäkringsfallet. Om AMF/Fora inte har möjlighet till kännedom om den försäkrades död, måste företrädare för dödsboet anmäla dödsfallet till Fora. Fora tillhandahåller blankett för detta ändamål. När fullständig anmälan gjorts vidarebefordrar Fora uppgifterna till AMF.

12.7 Information från AMF i övrigt

Som försäkringstagare har arbetsgivaren rätt att inhämta viss information från AMF om försäkringen. Försäkringstagaren har dock inte rätt att erhålla uppgift om innehållet i ett av

den försäkrade upprättat särskilt förmånstagarförordnande. Försäkringstagaren har heller inte rätt att ta del av eventuella hälsouppgifter rörande den försäkrade.

Den försäkrade har rätt att efter förfrågan hos AMF ta del av de uppgifter om försäkringen som berör denne.

Ytterligare information om försäkringstekniska beräkningar eller annan generell information, lämnas efter förfrågan hos AMF.

13. Försäkringsfall

Försäkringsfall i Avtalspension SAF-LO utgörs av att den försäkrade uppnår avtalad pensionsålder och utbetalning av ålderspension därmed ska påbörjas.

Om återbetalningsskydd ingår i försäkringen utgörs försäkringsfall även av den försäkrades dödsfall, då utbetalning av efterlevandepension ska påbörjas.

Då utbetalning ska påbörjas placeras försäkringens kapital i utbetalningsportföljen, varifrån utbetalning sker.

13.1 Utbetalning av ålderspension

Utbetalning av ålderspensionen påbörjas i anslutning till att den försäkrade uppnår pensionsåldern och pågår under avtalad utbetalningstid, dock endast så länge den försäkrade är i livet. Utbetalning sker månadsvis.

Om återbetalningsskydd finns, se vidare under punkt 13.2 nedan.

Om månadsbeloppet understiger 1 procent av gällande prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring har AMF rätt att välja annan periodicitet än månatlig utbetalning.

Om värdet av garanterade pensionsbelopp, enligt punkt 10.2.2.2, understiger gränsen för återköp enligt vid var tid gällande regler i inkomstskattelagen (se nedan under punkt 17 om återköp) kan AMF utbetala ålderspensionen som ett engångsbelopp.

13.1.1 Förtida och uppskjutet uttag av ålderspension

Den försäkrade har rätt att ta ut ålderspensionen i förtid, dock tidigast från månaden efter 55 års ålder. Pensionsutbetalningen kan även skjutas upp. Ingen övre gräns för uttag av ålderspensionen finns.

Begäran om förtida eller uppskjutet uttag av ålderspensionen ska meddelas AMF tidigast sju och senast två månader före det att utbetalning ska påbörjas.

13.1.2 Ändring av utbetalningstid

Den försäkrade kan ändra utbetalningstidens längd tidigast sju och senast två månader innan utbetalningarna påbörjas. Utbetalningstiden kan vara mellan fem och tjugio år eller livsvarig.

Utbetalningstiden kan inte ändras när pensionsutbetalning har påbörjats.

13.1.3 Månadsbeloppets storlek

Månadsbeloppet fastställs för varje kalenderår, första gången då utbetalning påbörjas samt därefter vid början av varje nytt kalenderår. Månadsbeloppets storlek beräknas med

ledning av pensionskapitalets värde samt den försäkrades ålder vid beräkningstillfället. Dessutom tas hänsyn till återstående utbetalningstid samt om den försäkrade har valt återbetalningsskydd eller inte, antaganden om framtida förräntning, avgifts- och skatteuttag samt antaganden om dödlighet. Om det framräknade månadsbeloppet understiger det garanterade beloppet, utbetalas alltid det garanterade beloppet. Om det framräknade månadsbeloppet överstiger det garanterade beloppet utbetalas mellanskillnaden som ett tilläggsbelopp. Tilläggsbeloppet är inte garanterat, utan kan både öka och minska i värde – bl a beroende på pensionskapitalets utveckling och AMFs antaganden om framtida förräntning.

13.2 Utbetalning av efterlevandepension

Om återbetalningsskydd gäller sker utbetalning till insatt förmånstagare när den försäkrade avlidit. Förmånstagare ska styrka sin rätt till förmån genom dödsfallsintyg och släktutredning från skatteverket. Handlingarna ska skickas till Fora som vidarebefordrar uppgifterna till AMF. Fora kan, för AMFs räkning, komma att begära in kompletterande uppgifter för att betrakta rätten till förmån som styrkt och påbörja utbetalningarna.

13.2.1 Dödsfall före utbetalning av ålderspension har påbörjats

Om den försäkrade avlider innan utbetalning av ålderspensionen påbörjats, har förmånstagare rätt till efterlevandepension från och med månaden efter den då den försäkrade avlidit. Utbetalning pågår som längst i 60 månader, d v s fem år.

Om en förmånstagare avlider innan efterlevandepensionen betalats ut till fullo, inträder annan förmånstagare om sådan finns.

Utbetalning sker månadsvis.

Om månadsbeloppet understiger en (1) procent av gällande prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring har AMF rätt att välja annan periodicitet än månatlig utbetalning.

Om värdet av garanterade pensionsbelopp, enligt punkt 10.2.2.2, understiger gränsen för återköp enligt vid var tid gällande regler i inkomstskattelagen (se nedan under punkt 17 om återköp) kan AMF utbetala efterlevandepensionen som ett engångsbelopp.

Ändring av utbetalningstid

Utbetalningstiden kan inte ändras.

Uppskjutet uttag

En ensam förmånstagare kan skjuta upp tidpunkten för när utbetalning ska påbörjas. Om så har skett, och förmånstagaren i sin tur skulle avlida före utbetalning har påbörjats, sker utbetalning till annan förmånstagare efter den försäkrade från och med månaden efter förmånstagarens dödsfall.

13.2.2 Dödsfall efter utbetalning av ålderspension har påbörjats

Om utbetalning av ålderspension har påbörjats när den försäkrade avlider, fortsätter utbetalningarna istället till förmånstagare under återstående utbetalningstid.

Om ålderspensionen skulle utbetalas under den försäkrades livstid upphör utbetalningarna till förmånstagare senast när 240 månader, d v s tjugo år, förflutit från och med den månad som ålderspensionen började utbetalas till den försäkrade.

Om en förmånstagare avlider innan efterlevandepensionen betalats ut till fullo, inträder annan förmånstagare om sådan finns.

Utbetalning sker månadsvis.

Ändring av utbetalningstid

Utbetalningstiden kan inte ändras.

Uppskjutet uttag

Efterlevandepensionen kan inte skjutas upp.

13.2.3 Dödsfall då förmånstagare saknas

Saknas förmånstagare avslutas försäkringen och någon utbetalning görs inte.

13.3. Ränta på icke utbetald pension

AMF betalar ränta på försäkringsbelopp som inte utbetalats i rätt tid enligt dessa försäkringsvillkor. Rätten till ränta gäller om dröjsmålet med utbetalning varat längre än en månad. Räntan uppgår till den av Riksbanken fastställda referensräntan minus en procentenhet. Ränta utbetalas inte om det sammanlagda räntebeloppet för försäkringsbelopp som hänför sig till samma försäkringsfall understiger en halv procent av prisbasbeloppet, enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, för januari månad det år försäkringsbeloppet utbetalas.

14. Förmånstagare

14.1 Förmånstagare till ålderspension

Förmånstagare till ålderspension är den försäkrade.

14.2 Förmånstagare till efterlevandepension

Försäkrad som valt återbetalningsskydd väljer också vem som ska vara förmånstagare, och vid den försäkrades död erhålla pensionskapitalet i form av en månatlig efterlevandepension. På grund av bestämmelser i inkomstskattelagen (1999:1229) kan endast en begränsad krets av personer sättas in som förmånstagare till en pensionsförsäkring.

14.2.1 Generellt förmånstagarförordnande för efterlevandepension

Förmånstagare är, om inte annat meddelats till AMF, i första hand den försäkrades make, registrerade partner eller sambo, och i andra hand den försäkrades arvsberättigade barn i första led. Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas pensionen i lika proportioner dem emellan.

I det generella förmånstagarförordnandet anses nedan angivna beteckningar ha följande betydelse:

”Make”: den som är gift med den försäkrade när förordnandet tillämpas. Make är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad pågår.

”Registrerad partner”: den som är registrerad partner med den försäkrade när förordnandet tillämpas. Registrerad partner är förmånstagare även när mål om upplösning av registrerat partnerskap pågår.

”Sambo”: ogift person, som under äktenskapsliknande förhållanden eller förhållanden som liknar registrerat partnerskap, vid dödsfallet stadigvarande sammanbott med ogift försäkrad förutsatt att de:

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans
eller
- tidigare har varit gifta med varandra eller levt samman i registrerat partnerskap
eller i vart fall
- stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader.

14.2.2 Särskilt förmånstagarförordnande

Den försäkrade kan med ett egenhändigt undertecknat meddelande till Fora anmäla ett annat förmånstagarförordnande än det generella som då gäller såväl efterlevandepension hos AMF som familjeskydd hos AFA Livförsäkringsaktiebolag. Ett sådant förordnande kan endast omfatta följande personer:

- a) make/registrerad partner eller tidigare make/registrerad partner
- b) sambo eller tidigare sambo
- c) arvsberättigat barn i första led/styvbarn/fosterbarn till den försäkrade eller till någon person enligt a) eller b)

Tidigare make/registrerad partner, tidigare sambo, styvbarn eller fosterbarn ska anges med namn och personnummer. Övriga behöver inte anges med namn och personnummer. Begreppen har då samma betydelse som den som anges ovan under punkt 14.2.1

Är flera barn förmånstagare fördelas efterlevandepensionen mellan dem i lika proportioner, om inte annan fördelning anges i förordnandet.

Ett förmånstagarförordnande kan förenas med villkor om att belopp som tillfaller förmånstagaren ska vara förmånstagarens enskilda egendom.

Ett särskilt förmånstagarförordnande gäller så länge försäkringen gäller eller till dess det återkallas eller ändras. Ett förmånstagarförordnande kan dock göras oåterkalleligt och kan då inte återkallas eller ändras utan förmånstagarens samtycke.

14.2.3 Avstående från förmånstagarförvärv

Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sitt förmånstagarförvärv. Rätten övergår då till den/de som enligt förordnandet är närmast berättigad/e. Den som avstått från sin rätt kan dock återinträda som förmånstagare om andra förmånstagare senare saknas. Avståendet kan endast göras *innan* förmånstagaren tagit emot något försäkringsbelopp eller vidtagit någon åtgärd med försäkringen, exempelvis senarelagt utbetalningen av efterlevandepensionen.

15. Ändring av försäkringen

15.1 Kollektivavtalsparternas ändringsrätt

Svenskt Näringsliv och LO kan besluta om ändringar i kollektivavtalet som påverkar försäkringens utformning. Sådan ändring gäller från den tidpunkt som parterna beslutar.

15.2 Den försäkrades ändringsmöjlighet

Den försäkrade har möjlighet att utföra följande ändringar:

- välja/välja bort återbetalningsskydd enligt punkt 10.3
- anmäla nytt/särskilt förmånstagarförordnande enligt punkt 14.2.2

- begära förtida eller uppskjutet uttag av ålderspensionen enligt punkt 13.1.1
- ändra utbetalningstid enligt punkt 13.1.2.

Ändring av återbetalningsskydd och förmånstagarförordnande ska skriftligen göras hos Fora. Begäran om förtida eller uppskjutet uttag samt begäran om ändrad utbetalningstid ska skriftligen göras hos AMF.

15.3 Försäkringstagarens ändringsmöjlighet

Försäkringstagaren har ingen rätt att ändra försäkringen. Försäkringstagaren är dock den som, inom ramen för vad kollektivavtalet föreskriver, avgör storleken på de premier som inbetalas.

15.4 Förmånstagares ändringsmöjlighet

En ensam förmånstagare har rätt att begära uppskjutet uttag av efterlevandepensionen om den försäkrade avlider innan utbetalning av ålderspensionen påbörjats, se ovan under punkt 13.2.1.

15.5 Rättighet och skyldighet för AMF att genomföra begärda ändringar

AMF har rätt att ändra försäkringen då den försäkrade eller förmånstagare på avtalat sätt meddelat AMF eller, i förevarande fall Fora, att ändring ska ske.

Om inget annat avtalats ska ändringar meddelas skriftligen. AMF är skyldigt att snarast möjligt genomföra begärda ändringar.

15.6 AMFs ändringsrätt

AMF förbehåller sig rätten att ändra dessa försäkringsvillkor och försäkringsavtalet i övrigt. En ändring får endast göras med godkännande av Svenskt Näringsliv och LO.

Med ändring av försäkringen ska förstås en ändring av de faktiska försäkringsvillkoren så som de här beskrivs. En sådan ändring får ske om den är sakligt befogad och kan ske med vederbörlig hänsyn till den försäkrade. En ändring som påverkar garanterade belopp för redan inbetalda premier kan inte göras. Undantag gäller om en sådan ändring är nödvändig p g a ändrad eller ny lag eller myndighetsföreskrift.

Som ändring av försäkringsvillkoren eller försäkringsavtalet i övrigt ska *inte* förstås en ändring av parametrar avseende försäkringstekniska antaganden, ränta och avgifter i den mån ändringen endast påverkar utvecklingen av försäkringskapitalet, se punkt 10.2.2. Det samma gäller i fråga om ändring av AMFs antaganden för beräkning av garanterade belopp eller en ändring av AMFs avgiftsbilaga, se punkt 9. Dessa parametrar ändras löpande av AMF utifrån bl a marknadsförutsättningar och statistik avseende livslängd/död-ighet m m.

Ändringar som beror på ändrad lagstiftning, lagtillämpning eller myndighetsföreskrifter, samt sådana justeringar som inte innebär någon ändring i sak, kan börja gälla omedelbart. Övriga ändringar meddelas av AMF senast en (1) månad före ändringen träder ikraft.

16. Flytt av försäkringens värde

Flytt av försäkringens värde till en annan försäkring är tillåtet på nedan angivna villkor.

16.1 Allmänt

Med flytt av försäkringens värde avses en överföring av hela försäkringens värde direkt till en annan pensionsförsäkring hos samma eller annan försäkringsgivare, med samma person som försäkrad.

Försäkringens värde kan flyttas till Avtalspension SAF-LO fondförsäkring inom AMF eller till Avtalspension SAF-LO hos en annan försäkringsgivare som träffat förmedlingsavtal med Fora.

Om försäkringens värde ska flyttas och successiv överföring pågår från en fondförsäkring i Avtalspension SAF-LO till Avtalspension SAF-LO traditionell försäkring, måste det totala värdet av båda försäkringarna flyttas.

Om försäkringens värde flyttas från eller inom AMF upphör försäkringen.

Om försäkringens värde flyttas ska den flyttas till en försäkring med motsvarande omfattning (med/utan återbetalningsskydd).

Det kapital som flyttas ska placeras i en ny pensionsförsäkring för Avtalspension SAF-LO som den försäkrade väljer. Den nya pensionsförsäkringen behöver inte innehålla samma förmåner som den tidigare.

AMFs ansvar vid flytt *från* AMF upphör när AMF avhänt sig försäkringens värde.

AMFs ansvar vid flytt *till* AMF inträder när den tidigare försäkringens värde kommit AMF tillhanda.

16.2 AMFs krav för flytt

Flytt kan genomföras fram till månaden före pensionsutbetalning påbörjas. När det gäller flytt från traditionell försäkring till fondförsäkring inom AMF kan dock flytt ske fram till månaden före den successiva överföringen påbörjas.

Om försäkringens värde ska flyttas ska detta meddelas AMF via Fora. En försäkrad får flytta kapitalet vid närmaste efterföljande månadsskifte som inträffar två månader efter att ansökan om flytt mottagits av Fora. Dock tidigast tolv månader efter närmast föregående flytt.

16.3 Skatter och avgifter vid flytt

AMF tar ut en avgift för att täcka sina kostnader för flytt av försäkringens värde. Flyttavgiften framgår av AMFs vid var tid gällande avgiftsbilaga.

Om flytt av försäkringens värde sker innan årligt uttag av avkastningsskatt har skett tar AMF ut upplupen skatt i samband med flytten. Samtidigt tar AMF ut de avgifter som belöper på försäkringen och tilldelar eventuell riskkompensation fram till dagen för flytten.

16.4 Bestämmande av försäkringens värde

Det kapital som får flyttas från AMF är det högsta av pensionskapitalet och värdet av garanterade pensionsbelopp, se punkt 10.2.2.

16.4.1 Flytt *till* Avtalspension SAF-LO, traditionell försäkring från Avtalspension SAF-LO, fondförsäkring eller från annan försäkringsgivare

Vid inflytt till Avtalspension SAF-LO, traditionell försäkring, ökas pensionskapitalet med flyttkapitalets värde såsom vid premieinbetalning. Ett garanterat pensionsbelopp bestäms utifrån hela flyttkapitalet.

16.4.2 Flytt *från* Avtalspension SAF-LO, traditionell försäkring till Avtalspensions SAF-LO, fondförsäkring eller till annan försäkringsgivare

Vid flytt från Avtalspension SAF-LO, traditionell försäkring, gäller att hela pensionskapitalet får flyttas. Om värdet av garanterade pensionsbelopp är högre än pensionskapitalet vid tidpunkten för flytten får värdet av garanterade pensionsbelopp flyttas.

16.5 Kollektiv flytträtt

Med kollektiv flytträtt avses rätt för Fora att, i samband med utgången av den avtalstid som angetts i förmedlingsavtalet mellan AMF och Fora eller uppsägning av förmedlingsavtalet med AMF, begära flytt till annan försäkringsgivare av hela det intjänade pensionskapitalet för försäkringar avseende ålderspension och återbetalningsskydd. Kollektiv flytt av pensionskapital genomförs om Fora beslutar detta. Fora anger till vilken försäkringsgivare kapitalet ska flytta. Flytten ska genomföras på ett sådant sätt att den inte föranleder någon beskattning av den försäkrade. Flyttkapital vid kollektiv flytt fastställs enligt punkt 16.4.2. Avgift för kollektiv flytt fastställs enligt överenskommelse mellan AMF och Fora.

16.6 Ränta på icke flyttat försäkringsvärde

AMF betalar ränta på försäkringens värde som inte utbetalats i rätt tid enligt dessa försäkringsvillkor. Räntan uppgår till den av Riksbanken fastställda referensräntan minus en procentenhet. Ränta utbetalas inte om räntebeloppet för försäkringens värde understiger en halv procent av prisbasbeloppet, enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, för januari månad det år försäkringens värde utbetalas.

17. Återköp

17.1 Allmänt

Återköp innebär att hela försäkringens värde betalas ut som ett engångsbelopp före den avtalade försäkringstidens slut. Detta får enligt inkomstskattelagen ske om försäkringens tekniska återköpsvärde uppgår till högst 30 procent av gällande prisbasbelopp. Prisbasbeloppet fastställs enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Med tekniskt återköpsvärde avses hos AMF värdet av garanterade pensionsbelopp.

17.2 AMFs rätt att återköpa försäkringen

AMF har rätt att återköpa pensionsförsäkringen om försäkringens värde *vid tiden för utbetalning* understiger värdet som anges ovan.

17.3 Försäkringstagarens eller den försäkrades rätt att återköpa försäkringen

Det föreligger inte någon rätt för försäkringstagaren eller den försäkrade att få försäkringen återköpt.

18. Försäkringens överskott

Varje försäkring är knuten till en viss placeringsportfölj för premiebestämda försäkringar. Pensionskapitalet placeras under försäkringstiden fram till utbetalning påbörjas i en portfölj med tillgångar fördelade på aktier, räntebärande tillgångar och fastigheter. Fördelningen mellan tillgångsslagen ska följa en på förhand fastställd placeringspolicy.

Då pensionsutbetalning sker är försäkringen knuten till en annan placeringsportfölj med samma tillgångsslag men med lägre placeringsrisk.

Överskott

Försäkringen ger rätt till del av AMFs överskott. Överskottet är skillnaden mellan bolagets tillgångar avseende premiebestämda försäkringar och bolagets åtaganden för utbetalning av garanterade belopp på premiebestämda försäkringar. På den enskilda försäkringen finns ett överskott fördelat om pensionskapitalet överstiger värdet av försäkringens garanterade belopp, se punkt 10.2.2. Om pensionskapitalet är lägre än värdet av garanterade

pensionsbelopp finns inget överskott på försäkringen. Överskottet kan förändras kontinuerligt under året.

Överskottet på den enskilda försäkringen är inte garanterat och kan därmed återtastas.

Pensionskapitalet förändras genom inbetalningar till och utbetalningar från försäkringen, inflytt av kapital samt förräntning av kapitalet med avkastningsränta. Vidare påverkas pensionskapitalet av AMFs uttag av avgifter och skatt samt av eventuell fördelning av riskkompensation.

Värdet av garanterade pensionsbelopp förändras genom nya garantier p g a nya inbetalningar, genom utbetalningar av garanterade belopp och genom påförd ränta, eventuell riskkompensation, avgiftsuttag och uttag av skatt. Vidare påverkas värdet vid förändring av AMFs antaganden för beräkningen. Vid förändring av dessa antaganden sker en momentan ändring av värdet av garanterade pensionsbelopp och därmed också av det fördelade överskottet.

Rätten till överskott bestäms i AMFs bolagsordning. Om bolagsordningen ändras kan därmed även rätten till överskott komma att ändras.

AMF utvärderar konsolideringspolicyn årligen och har rätt att ändra den.

18.1 Konsolidering och avkastningsränta

AMFs konsolideringsnivå avseende premiebestämda försäkringar är ett mått på förhållandet mellan bolagets totala marknadsvärderade tillgångar avseende premiebestämda försäkringar och bolagets försäkringsåtaganden (värdet av garanterade pensionsbelopp och fördelat överskott) avseende premiebestämda försäkringar uttryckt i procent. Om värdet av tillgångarna sjunker (exempelvis då aktier minskar i värde) kommer också konsolideringsnivån att sjunka. På motsvarande sätt ökar konsolideringsnivån om värdet av tillgångarna ökar.

Överskottet på den enskilda försäkringen grundas på den faktiska avkastningen på de tillgångar som ligger i den placeringsportfölj som försäkringen är knuten till. Med avkastning menas ränta och utdelningar på tillgångarna samt positiva eller negativa förändringar av värdet på tillgångarna.

Värdeutvecklingen på tillgångarna fördelas på försäkringarna i efterskott. Värdeutvecklingen fördelas utjämnad över tid med hjälp av en avkastningsränta. Avkastningsräntan ska sättas så att riktmärket för konsolideringsnivån som är 100 procent, uppnås senast inom 3 månader.

Den avkastning som fördelas på försäkringarna kan vara positiv eller negativ vilket innebär att pensionskapitalet på en försäkring kan öka eller minska.

18.2 Tilldelning och utbetalning av överskott

Rätten till överskott fastställs första gången då pensionsutbetalning påbörjas. Eventuellt överskott fördelas under hela utbetalningstiden och tilldelas därefter vid varje utbetalning. Överskottet utbetalas samtidigt med det garanterade pensionsbeloppet. Beslut om beräknad utbetalning av nytt överskott sker årligen vid ingången av varje kalenderår. Beroende på hur försäkringskapitalet har utvecklats under året och bolagets antaganden om framtida utveckling, kan detta innebära att utbetalning av överskott både kan minska och öka. Se även under punkt 10 om försäkringens omfattning och punkt 13 om försäkringsfall.

19. Förfogande över försäkringen

Försäkringen får inte överlåtas, pantsättas eller belånas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen.

20. Utmättningsfrihet

Avtalspension SAF-LO är en tjänstepensionsförsäkring som har tecknats av en arbetsgivare på en anställds liv och till förmån för den anställda. Försäkringen kan därför normalt inte utmätas för arbetsgivarens skulder.

21. Upplysningsplikt

På AMFs eller Foras begäran är den försäkrade skyldig att lämna sådana upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkringen eller försäkringsmomentet (återbetalningsskydd) ska meddelas, ändras eller i övrigt hanteras. Den försäkrade ska därvid ge riktiga och fullständiga svar på AMFs och Foras frågor.

Den försäkrade ska även i övrigt anmäla sådana förändringar av betydelse för försäkringen som den försäkrade önskar att AMF eller Fora ska beakta.

22. Följden av oriktiga uppgifter

Om den försäkrade, när han lämnar uppgifter enligt punkt 10.3 och 16.2, har förfarit svikligt eller i strid mot tro och heder kan försäkringsavtalet vara ogiltigt och AMF fritt från ansvar för försäkringsfall som inträffar därefter.

Om den försäkrade uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte är ringa, lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter som varit av betydelse för AMFs riskbedömning (se ovan punkterna 10.3 och 16.2), kan AMFs ansvar begränsas till det ansvar som gällt om AMF känt till de rätta förhållandena.

23. Risken för meddelanden

Ett meddelande går som huvudregel på avsändarens risk och får effekt när det kommit mottagaren till handa.

24. Force majeure

AMF är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om en behandling av ansökan, försäkringsfall eller utbetalning fördröjs p g a krig, krigsliknande förhållanden eller politiska oroligheter, riksdagsbeslut, av myndighet vidtagen eller underlåten åtgärd eller stridsåtgärd på arbetsmarknaden. Förbehållet om stridsåtgärd gäller även om AMF är föremål för eller självt vidtar sådan åtgärd. Befrielse från ansvar p g a force majeure gäller så länge hindret kvarstår.

25. Preskription

Rätten till försäkringsersättning av såväl ålderspension som efterlevandepension kan gå förlorad i enlighet med försäkringsavtalslagen.

Detta innebär att den som vill göra anspråk på utbetalning måste begära detta inom tre år från kännedom om rätten till utbetalning, dock senast inom tio år från avtalad pensionsålder eller den försäkrades dödsfall. I annat fall går rätten till ersättning förlorad.

Om anspråk har framställts till AMF inom nämnda frister och AMF tagit slutlig ställning till anspråket, har den som gör anspråket på ersättning alltid sex månader på sig att väcka talan i allmän domstol mot AMF.

26. Prövningsrätt

AMF omprövar

Om försäkringstagare eller försäkrad inte är nöjd med AMFs beslut eller hantering av försäkringen ska i första hand kontakt tas med AMF för omprövning av ärendet.

Pensionsnämnden

Svenskt Näringsliv och LO har träffat överenskommelse om en särskild nämnd - Pensionsnämnden – som tolkar Bestämmelserna för Avtalspension SAF-LO. Både den försäkringstagande arbetsgivaren och den försäkrade kan begära att en fråga som angår denne ska tas upp till behandling i denna nämnd. Beslut i pensionsnämnden ska vara enhälligt.

Skiljenämnden

Om ett ärende har behandlats i Pensionsnämnden, se ovan, kan en försäkringstagare eller en försäkrad i Avtalspension SAF-LO hänskjuta en tvist om tolkning eller tillämpning av försäkringsavtalet eller försäkringsvillkoren i övrigt till bindande avgörande av skiljenämnd. Skiljenämnden består av ledamöter utsedda av Svenskt Näringsliv och LO.

Allmän domstol

Rättslig prövning kan alltid erhållas genom att väcka talan i allmän domstol.